

DRAFT

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН
ІМ.В.П.КОМІСАРЕНКА НАМН УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради

ДУ «Інститут ендокринології та обміну
речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН
України» (ДУ «ІЕОР НАМНУ»)

протокол «_____»._____.2022 р. № _____

Голова Вченої ради ДУ «ІЕОР НАМНУ»

_____ Микола ТРОНЬКО

Уведено в дію

Наказом директора ДУ «ІЕОР НАМНУ»

від «_____»._____.2022 р. № _____

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ
У ДУ «ІНСТИТУТ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН
ІМ. В.П.КОМІСАРЕНКА НАМН УКРАЇНИ»**

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Державної установи «Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка Національної академії медичних наук України (далі - ДУ «ІЕОР НАМНУ») розроблене на підставі «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, Закону України «Про вищу освіту» (віл 01.06.2014 р. №1556- VII; та від 05.09.2017 р. № 2145- VIII;) Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (від 23 березня 2016 р. № 261) та інших нормативно-правових документів з питань вищої освіти, а також Статуту установи.

1.2 Положення регламентує діяльність ДУ «ІЕОР НАМНУ» щодо організації академічної мобільності учасників освітнього процесу, встановлює порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу вітчизняних закладів вищої освіти, наукових установ (далі — вітчизняні учасники освітнього процесу) на території України чи поза її межами та учасників освітнього процесу іноземних наукових установ (закладів вищої освіти) (далі — іноземні учасники освітнього процесу) на території України.

1.3 Академічна мобільність передбачає участь учасників освітнього процесу у навчальному процесі - наукової установи (закладу вищої освіти), в Україні або за кордоном, проходження стажування, навчальної практики, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому Порядку освоєних навчальних дисциплін, практик, тощо з метою поглиблення своїх знань, умінь, накопичення кредитів, отримання доступу до визнаних освітніх та наукових центрів. Основними цілями академічної мобільності є: гармонізація освітніх стандартів наукових установ та закладів вищої освіти; підвищення ефективності наукових досліджень, залучення світового інтелектуального потенціалу до ДУ «ІЕОР НАМНУ» на основі двосторонніх угод між учасниками освітнього процесу, поглиблення інтеграційних процесів з питань навчання і наукових досліджень.

1.4 Учасники освітнього процесу ДУ «ІЕОР НАМНУ», а саме здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, здобувачі наукового ступеня доктора наук, наукові працівники й інші учасники освітнього процесу, а також вітчизняні наукові установи (заклади вищої освіти) і іноземні наукові установи (заклади вищої освіти)

учасники освітнього процесу, що беруть участь у програмах академічної мобільності, є учасниками академічної мобільності (далі Учасники).

2. Академічна мобільність передбачає реалізацію завдань та загальних правил забезпечення права на академічну мобільність у відповідності до основних принципів Спільної декларації міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти», вчиненої у м. Болоньї 19 червня 1999 р. (Болонська декларація). Організація академічної мобільності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії базується на ключових особливостях та ключових документах Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС). (Див. додаток 1).

3. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів про співробітництво між ДУ «ІЕОР НАМНУ», або її основними структурними підрозділами, та вітчизняними або іноземними науковими установами (зкладами вищої освіти) та їх основними структурними підрозділами (далі — наукові установи, заклади вищої освіти — партнери), а також може бути реалізоване вітчизняним учасником освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією, науковою частиною ДУ «ІЕОР НАМНУ», в якій він навчається або постійно працює, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

4. За місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:

- внутрішню академічну мобільність — академічна мобільність, право на яку реалізується Учасниками освітнього процесу ДУ «ІЕОР НАМНУ» у наукових установах, закладах вищої освіти — партнерах в межах України;
- міжнародну академічну мобільність — академічна мобільність, право на яку реалізується Учасниками освітнього процесу ДУ «ІЕОР НАМН» у наукових установах, закладах вищої освіти — партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу в ДУ «ІЕОР НАМНУ».

5. Основними видами академічної мобільності є:

- ступенева мобільність — навчання у науковій установі, закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця роботи (навчання) учасника освітнього процесу, з метою здобуття третього освітньо-наукового (наукового) рівня вищої освіти, що підтверджується документом про здобуття ступеня вищої освіти від закладу вищої освіти;

- кредитна мобільність — навчання у науковій установі, закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані у закладі вищої освіти, науковій установі постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.
- Іншими видами академічної мобільності в ДУ «ІЕОР НАМН» можуть бути:
 - Індивідуальна академічна мобільність - навчання, стажування, читання лекцій, проведення наукових досліджень в індивідуальному порядку аспірантів, наукових співробітників інституту в установах - партнерах з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо;
 - Ініціативна академічна мобільність - навчання, стажування, читання лекцій, проведення наукових досліджень аспірантів, наукових співробітників інституту в установах - партнерах з власної ініціативи, підтриманою адміністрацією ДУ «ІЕОР НАМН» з метою реалізації індивідуальних освітніх академічних та дослідницьких програм в рамках вітчизняних чи зарубіжних програм, проектів тощо.

6. Навчання вітчизняних та іноземних учасників освітнього процесу за узгодженими освітніми програмами між науковими установами (закладами вищої освіти) — партнерами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання випускниками документа про вищу освіту закладу вищої освіти (наукової установи) — партнера, а також спільних або подвійних документів про вищу освіту закладів вищої освіти (наукових установ)-партнерів.

7. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії в ДУ «ІЕОР НАМНУ», є:

навчання за програмами академічної мобільності;

мовне стажування;

наукове стажування.

8. Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають наукову ступінь доктора наук, наукових та інших працівників інституту, учасників освітнього процесу, є:

участь у спільних проектах;

викладання;

наукове дослідження;

наукове стажування;

підвищення кваліфікації.

9. Учасники освітнього процесу, які є здобувачами третього освітньо-наукового рівня вищої освіти в межах програм внутрішньої мобільності, зараховуються до вищих навчальних закладів (наукових установ) — партнерів в Україні як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки здобувачів вищої освіти вітчизняного вищого навчального закладу (наукової установи).

10. За домовленістю між учасниками академічної мобільності: здійснюється відбір учасників освітнього процесу для участі в програмах академічної мобільності; регламентується перелік вимог та документів, необхідних для підтвердження участі в програмі академічної мобільності, процедура і строк їх подання; визначаються етапи, фінансові умови, види та форми академічної мобільності, тривалість і зміст навчання та стажування у наукових установах, закладах вищої освіти — партнерах.

11. За домовленістю між учасниками академічної мобільності: здійснюється відбір учасників освітнього процесу для участі в програмах академічної мобільності; регламентується перелік вимог та документів, необхідних для підтвердження участі в програмі академічної мобільності, процедура і строк їх подання; визначаються етапи, фінансові умови, види та форми академічної мобільності, тривалість і зміст навчання та стажування у наукових установах, закладах вищої освіти — партнерах; визначаються умови визнання результатів навчання, стажування або проведення наукових досліджень та звітування наукових працівників.

12. За здобувачами третього освітньо-наукового рівня вищої освіти на період навчання в іншому закладі вищої освіти, науковій установі — партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти, науковій установі — партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

13. Особи, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти третього

освітньо-наукового рівня на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти. Здобувач вищої освіти третього освітньо-наукового рівня крім вивчення у закладі вищої освіти — партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням з ДУ «ІЕОР НАМНУ», що направив його на навчання.

14. Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність в рамках договорів про співробітництво між вітчизняними та іноземними вищими навчальними закладами (науковими установами) — партнерами, можуть бути зараховані на навчання до вітчизняних закладів вищої освіти (наукових установ):

за рахунок коштів міжнародних програм та організацій; за рахунок власних надходжень вищих навчальних закладів;

за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;

на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, в тому числі за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному вищому навчальному закладі — партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між вищими навчальними закладами договорів про міжнародну академічну мобільність.

15. Наукові працівники ДУ «ІЕОР НАМНУ» можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи в ДУ «ІЕОР НАМНУ» до одного року. Оплата праці відповідно до законодавства за основним місцем роботи зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

16. Іноземні наукові, науково-педагогічні працівники наукових установ, закладів вищої освіти, які залучені до провадження освітньої та наукової діяльності, під час перебування у ДУ «ІЕОР НАМНУ» — партнері мають усі права та обов'язки його працівників. Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення ДУ «ІЕОР НАМНУ» та їх

перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між ДУ «ІЕОР НАМНУ» та запрошеною особою.

17. Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти третього освітньо-наукового рівня в межах програми академічної мобільності повинне ґрунтуватися на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у науковій установі (закладі вищої освіти) — партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою ДУ «ІЕОР НАМНУ», в якому здобувач навчається на постійній основі. Якщо здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії під час перебування у закладі вищої освіти — партнері, на базі якого реалізується право на академічну мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до ДУ «ІЕОР НАМНУ», в якій він навчається на постійній основі, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб. Організаційне забезпечення академічної мобільності для осіб, які здобувають наукову ступінь доктора наук, наукових та інших працівників ДУ «ІЕОР НАМНУ». Наукові співробітники ДУ «ІЕОР НАМНУ» можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного Договору про участь у програмі академічної мобільності за погодження директора інституту. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи в Інституті до одного року. Іноземні наукові працівники закладів вищої освіти, наукових установ, можуть залучатися до провадження наукової діяльності ДУ «ІЕОР НАМНУ». Умови приїзду провідних іноземних науковців на запрошення ДУ «ІЕОР НАМНУ» та їх перебування в Україні визначаються договорами, укладеними між ДУ «ІЕОР НАМНУ» та запрошеною особою.

**Особливості Європейської кредитно-трансферної системи.
(для здобувачів наукового ступеня доктор філософії-третього освітнього
рівня вищої освіти)**

Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС) орієнтована на особу, яка навчається і задовольняє потреби і очікування осіб, які навчаються. Таке навчання надає здобувачам третього освітнього рівня вищої освіти можливості більш широкого вибору щодо змісту, способу, темпів та місця навчання.

Результати навчання описують те, що має знати, розуміти чи вміти робити здобувач вищої освіти третього освітнього рівня після успішного закінчення навчання. В ЄКТС формулювання результатів навчання є основою для послідовного оцінювання навчального навантаження та присвоєння кредитів. Результати навчання пов'язані з дискрипторами (опис знань, умінь та компетенцій) рівнів національної та європейської рамки кваліфікацій.

Рамка кваліфікацій - цілісний структурований опис кваліфікаційних рівнів через який можуть бути виражені та співвіднесені між собою в узгоджений спосіб всі кваліфікації. Вони створюють основи для розроблення освітніх і професійних стандартів, що ґрунтуються на результатах навчання (компетентностях) та сприяють визнанню кваліфікацій.

Ключові документи ЄКТС: Каталог курсу включає інформацію про заклад, інформацію про програми (загальний опис та опис окремих одиниць складових програми) і загальну інформацію для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Аплікаційна форма здобувачів вищої освіти МІСТИТЬ необхідну інформацію про здобувачів вищої освіти, якого запрошує приймаючий заклад. Якщо навчальний заклад, який приймає здобувачів вищої освіти, потребуватиме додаткову інформацію від здобувачів вищої освіти, що поступає (наприклад, стосовно проживання, особливих вимог, пов'язаних зі станом здоров'я), він може вимагати її окремо. Угода про навчання містить перелік навчальних дисциплін (компонентів програми) або модулів чи інших освітніх компонентів, які здобувай вищої освіти третього освітньо-наукового рівня планує отримати в науковій установі чи іншому закладі вищої освіти, а також кількість кредитів ЄКТС призначеним навчальним дисциплінам (компонентам).

Угода про навчання укладається на час проведення академічної мобільності та має бути підписана закладом, який направляє, закладом, який приймає, та здобувачем вищої освіти. Особи, що підписують угоду від імені

цих двох навчальних закладів, повинні мати на це формальні повноваження, що дозволяють їм брати зобов'язання із сторони навчального закладу.

Академічна довідка - це перелік оцінок з навчальних дисциплін, відображає успішність здобувачів вищої освіти третього освітнього рівня за списком дисциплін, які він вивчав, отримані кредити, локальні оцінки (за національною традицією чи регламентом навчального закладу) і оцінки ЄКТС.

Академічна довідка забезпечує здобувача вищої освіти точною інформацією про вивчення навчальних дисциплін (компонентів програми), кількості присвоєних кредитів ЄКТС та отриманих оцінок у навчальному закладі, який приймає. Угода про навчання разом з академічною довідкою (випискою), має на меті гарантувати повне визнання програми навчання, виконаної здобувачем вищої освіти третього освітньо-наукового рівня у закладі, який приймає.

Угода про проведення стажування/ практики має містити інформацію про місце проходження стажування/практики, її тривалість, завдання, що мають бути виконанні, права та обов'язки того, хто навчається, очікуванні результати навчання та оцінка керівника практики.

В угоді має бути визначена кількість кредитів ЄКТС, що будуть присвоєні після досягнення очікуваних результатів практики для осіб, які проходять стажування/практику за видом кредитної академічної мобільності. Угода про проведення стажування/практики повинна бути підписана особою, яка навчається, установою, яка направляє та тим, хто надає базу.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з наукової роботи

Олена КОВЗУН

Заступник директора з наукової роботи клініки

Валерія ОРЛЕНКО

Вчений секретар

Неллі СОЛОГУБ